

СХВАЛЕНО

засіданням педагогічної ради
Запорізького класичного ліцею
Запорізької міської ради Запорізької області
від 12.06.2020 протокол № 7

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Запорізького
класичного ліцею Запорізької
міської ради Запорізької
області від 30.06.2020 № 56/1

**Освітня програма
Запорізького класичного ліцею
Запорізької міської ради
Запорізької області
на 2020-2024 навчальні роки**

ЗМІСТ

Розділ 1

Загальні положення освітньої програми	3-12
---------------------------------------	------

Розділ 2

Моделі випускника	13- 16
-------------------	--------

Розділ 3

Навчальний план (загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти) I підрозділу Класичного ліцею на 2021-2022 н.р.	
---	--

17-62

Навчальний план додаткових освітніх послуг на 2021-2022 н.р.	63-66
--	-------

Навчальний план (загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти) II (позашкільного) підрозділу Класичного ліцею	67-73
--	-------

Розділ 4

Показники реалізації освітньої програми	74-77
---	-------

Розділ 5

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми	78-88
---	-------

Розділ 1

Загальні положення освітньої програми

Призначення Запорізького класичного ліцею Запорізької міської ради Запорізької області, полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку мікрорайону школи, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Мета освітньої програми:

- реалізація предметного і надпредметного змісту навчання, що забезпечує розвиток здібностей дитини, становлення її як повноцінної, соціально активної, конкурентоздатної особистості, яка володіє ключовими компетентностями (вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; інноваційність; екологічна компетентність; інформаційно-комунікаційна компетентність; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; культурна компетентність; підприємливість та фінансова грамотність);

- забезпечення діяльнісної спрямованості навчання, яке передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практичну його спрямованість;
- реалізацію в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків; наскрізних ліній, що є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів;
- зосередження педагогічного колективу на цілеспрямованості, системності і єдності діяльності в змісті освіти.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми. Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Внутрішні нормативні документи, що регламентують діяльність закладу
Запорізький класичний ліцей працює відповідно до статутних документів:

1. Статут Запорізького класичного ліцею Запорізької міської ради Запорізької області.
2. Довідка № 68 з єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ), видана Запорізьким обласним управлінням статистики про присвоєно ідентифікаційного коду 26316382.
3. Чинні типові освітні програми (для 1-2 класів – Державний стандарт початкової освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 21. 02. 2018 р. № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти (зі змінами)» додаток 12), типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 № 1272; для 3-4 класів – Державного стандарту початкової освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 21. 02. 2018 р. № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти (зі змінами)» додаток 12), типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 № 1273. У 5-11 класах освітній процес здійснюватиметься відповідно до таких типових освітніх програм: типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня, затверджена наказом МОН від 20.04.2018 № 405; типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом МОН від 20.04.2018 №408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 №464).

Структура Запорізького класичного ліцею:

I підрозділ:

- I розділ – початкова освіта,
- II розділ – базова середня освіта,
- III розділ – профільна середня освіта.

I підрозділ: заклад загальної середньої освіти (який складається з 3-х розділів: початкової освіти, базової середньої освіти та профільної середньої освіти), працює на підставі освітньої програми, яка формується з предметів інваріантної та варіативної складових на основі типових освітніх програм, затверджених наказ МОН від 08.10.2019 № 1272; наказом МОН від 08.10.2019 № 1273; наказом МОН від 20.04.2018 № 405; наказом МОН від 20.04.2018 №408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 №464).

II підрозділ

II підрозділ: багатопрофільний позашкільний, який функціонуватиме на підставі Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах системи Міністерства освіти і науки України», затверджених наказом від 22.07.2008 № 676. Другий підрозділ включає в себе гуртки, секції, відділи, відділення та інші творчі та наукові об'єднання.

Відповідно до частини третьої статті 18 Закону України "Про позашкільну освіту", Запорізький класичний ліцей видає своїм випускникам відповідні документи про позашкільну освіту в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти.

Заклад функціонує у системі роботи школи повного дня. Це надає можливість здобувачам освіти отримувати послуги позашкільного підрозділу закладу (відвідування гуртків, секцій, занять) та здобувати наскрізні компетенції цілісної освіти.

Для надання рекомендацій щодо вибору інструменту, згідно до здібностей учнів та розподілу навантаження вчителів позашкільного підрозділу, відповідно до постанови Кабінету міністрів № 433 від 06.05 2001 р. (зі змінами згідно постанови

Кабінету міністрів № 568 від 11.07. 2018 р.) прийом учнів до позашкільного підрозділу Запорізького класичного ліцею здійснюється на підставі попереднього прослуховування.

Навчання у ліцеї відбувається українською мовою.

Система внутрішнього забезпечення якості Запорізького класичного ліцею складається з наступних компонентів:

1) кадрове забезпечення освітньої діяльності

У ліцеї нараховується 105 педагогічних працівників, з них 4 перебуває у відпустці по догляду за дитиною та 7 сумісників, що становить 100% від потреби.

У школі працює 2 молодих спеціалісти.

На кінець 2019 - 2020 н.р. якісний склад педагогічного колективу становить:

	2019 кількість (%)		2020 (кількість (%))	
1. За стажем				
До 3 років	4	4%	2	3%
3-10 років	13	12%	14	13%
10-20 років	18	17%	17	16%
Більше 20 років	70	67%	73	68%
2. За кваліфікаційними категоріями				
Спеціаліст вищої категорії	66	64%	67	68%
Спеціаліст першої категорії	14	13%	13	12%
Спеціаліст другої категорії	10	10%	12	11%
Спеціаліст	13	13%	11	9%
Педагогічне звання				
Вчитель-методист	37	35%	38	36%
Старший учитель	10	10%	11	13%

2) матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності

Матеріально-технічна база освітнього закладу включає будівлі, споруди, землю, комунікації, обладнання, інвентар, інші матеріальні цінності, вартість яких відображено у балансі.

Для забезпечення освітнього процесу із дотриманням діючих нормативних актів база закладу включає: класні приміщення, навчальні кабінети, бібліотеку, комп'ютерні кабінети, спортивну, актові і читальну зали, медичні кабінети, їдальні, майстерню (обслуговуючої праці тощо). З метою цілісного забезпечення реалізації якості освітнього процесу у Класичному ліцеї використовується:

- 1) LED-телевізори -20 од.
- 2) Інтерактивні дошки – 4 од.
- 3) Проектори – 15 од.
- 4) два обладнані кабінети мультимедійними комплексами
- 5) Комп'ютери – 57 од. (12 моноблоків)
- 6) МФУ – 26 од.
- 7) Принтери – 6 од.

Корпус будівлі закладу загальної середньої освіти, який розташований за адресою: вул. Леоніда Жаботинського (вул. Правди), 23 введений в експлуатацію в 1951 році. Загальна площа приміщень складає 4 338 кв. м. та корпус №2 за адресою вул. Леоніда Жаботинського (вул. Правди), 28 введений в експлуатацію 1960 р. Загальна площа – 782 кв.м.

- 3) навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності:

Освітня програма реалізує зміст освіти таким чином:

У 1-4 класах освітня програма реалізується за типовою освітньою програмою О.Я. Савченко для 1-4 класів без змін.

У 5 класах для реалізації освітніх галузей «Мови і літератури», «Суспільствознавство», «Математика», «Природознавство», «Технології», «Здоров'я і фізична культура» використовується таблиця № 10, а для освітньої галузі «Мистецтво»- таблиця № 6. З метою посилення освітньої галузі

«Математика», як пропедевтики профільного навчання у наступних класах додається 1 година на тиждень за рахунок перерозподілу годин з предмету «Трудове навчання» (освітня галузь «Технології»). 0,5 годин предмету «Основи здоров'я» використовуються на предмет «Художня культура» (освітня галузь «Мистецтво»). 1,5 годин варіативної складової використовується на реалізацію навчальних програм освітньої галузі «Мистецтво». Вивчення предметів освітньої галузі «Мистецтво» у повному обсязі (5,5 годин за таблицею № 6) забезпечується за рахунок інших джерел фінансування, які не суперечать чинному законодавству (години гуртків позашкільного підрозділу та годин додаткових освітніх послуг). Перерозподіл годин в межах таблиць № 6, 10 до Типових освітніх програм не перевищує гранично допустиме навантаження на учня на тиждень та сприяє засвоєнню предметів інваріантної складової, які передбачені у таблицях № 6, 10.

У 6 класах для реалізації освітніх галузей «Мови і літератури», «Суспільствознавство», «Математика», «Природознавство», «Технології», «Здоров'я і фізична культура» використовується таблиця № 11, а для освітньої галузі «Мистецтво» - таблиця № 6. З метою посилення освітньої галузі «Мови і літератури» додається 1 година на тиждень на вивчення першої іноземної мови (англійська) за рахунок годин предмету «Російська мова» освітньої галузі «Мова та література». Перерозподіл годин з навчального предмету «Інтегрований курс «Література» - 0,5 годин (освітня галузь «Мови і літератури») та 0,5 годин предмету «Основи здоров'я» (освітня галузь «Здоров'я і фізична культура») використовуються на підсилення предмету «Математика» (освітня галузь «Математика»), як пропедевтики профільного навчання у наступних класах . 1 година предмету «Трудове навчання» та 1 година варіативної складової використовується на реалізацію предметів освітньої галузі «Мистецтво». Вивчення предметів освітньої галузі «Мистецтво» у повному обсязі (5,5 годин за таблицею

№ 6) забезпечується за рахунок інших джерел фінансування, які не суперечать чинному законодавству (години гуртків позашкільного підрозділу). Перерозподіл годин в межах таблиць № 6, 11 до Типових освітніх програм не перевищує гранично допустиме навантаження на учня на тиждень та сприяє засвоєнню предметів інваріантної складової, які передбачені у таблицях № 6, 11.

В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

У 7 класах з метою підсилення освітньої галузі «Мови і літератури» додається 1 година на вивчення першої іноземної мови за рахунок годин перерозподілу годин навчального предмету «Російська мова» (освітня галузь «Мови та літератури»). 0,5 години на тиждень перерозподілено у галузі «Мистецтво» (предмет «Музичне мистецтво») на галузь «Суспільствознавство» на вивчення предмету «Історія України». З метою підсилення предмету «Алгебра» (освітня галузь «Математика») 1 година додана за рахунок перерозподілу 0,5 годин предмету «Трудове навчання» (освітня галузь «Технології») та 0,5 годин предмету «Основи здоров'я» (освітня галузь «Здоров'я і фізична культура») та на підсилення предмету «Геометрія» додано 0,5 годин за рахунок перерозподілу годин з предмету «Образотворче мистецтво» (освітня галузь «Мистецтво»).

У 8 класі з метою підсилення освітньої галузі «Мови і літератури» на вивчення першої іноземної мови додається 2 години на тиждень за рахунок перерозподілу годин з предмету «Російська мова» (освітня галузь «Мови та літератури») -1 година та 1 година додається з варіативної складової. На підсилення освітньої галузі «Математика» додається 1 година на вивчення предмету «Алгебра» - 0,5 годин за рахунок перерозподілу годин з предмету «Мистецтво» та 0,5 годин за рахунок перерозподілу годин предмету «Трудове

навчання». На підсилення предмету «Геометрія» надається 0,5 годин варіативної складової та 0,5 годин з предмету «Основи здоров'я».

У 9-х класах з метою пропедевтики профільного навчання у 10-11 класах додається 1,5 години на підсилення предмету «Перша іноземна мова» за рахунок перерозподілу годин з предмету «Російська мова» - 1 година та інтегрованого курсу «Література» (0,5 годин) освітньої галузі «Мови та літератури». Освітня галузь «Математика» реалізується через надання додаткових годин на вивчення предмету «Алгебра» з варіативної складової (0,5 годин) та за рахунок перерозподілу годин з предмету «Трудове навчання» (освітня галузь «Технології») - 0,5 годин. На підсилення предмету «Геометрія» додається 0,5 годин з предмету «Мистецтво» (освітня галузь «Мистецтво») та 0,5 годин за рахунок перерозподілу годин з предмету «Фізика» (освітня галузь «Природознавство»).

У 10 класі 8 додаткових години використовуються на профільний предмет «Перша іноземна мова» - 5 годин та 3 години на тиждень на профільний предмет «Друга іноземна мова». З метою посилення освітньої галузі «Мови і літератури», предмет вивчення «Українська література» додається 0,5 годин на тиждень за рахунок перерозподілу годин з базового предмету «Фізика».

У 11 класі продовжується профільне навчання (предмети «Алгебра» та «Геометрія»). З метою посилення освітньої галузі «Мови і літератури», предмет вивчення «Іноземна мова» додається 1 година на тиждень за рахунок перерозподілу годин з базового предмету «Російська мова» та 0,5 годин на вивчення базового предмету «Українська література» за рахунок додаткових годин на окремі базові предмети. Додаткові години та 1 година предмету «Фізика» використовуються на профільні предмети.

Частина навчального навантаження з фізичної культури у 1-6 класах (1 година на тиждень) використовується на вивчення хореографії (навчальна

програма за вибором С.В. Касаткіної «Хореографія»), що забезпечує рухову активність учнів та збагачує освітній процес здоров'язбережувальними технологіями.

У початковій школі варіативна складова спрямовується на вивчення предметів навчальних програм. Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять у 1-4 класах реалізуються через впровадження навчальних програм О. Гіся «Розвиток продуктивного мислення» (1 клас, 1 година на тиждень) та навчальної програми О.Я. Митника «Логіка» у 2-4 класах по 1 годині на тиждень.

У середній ланці години варіативної складової використовуються на підсилення предметів інваріантної складової та запровадження індивідуально-групових занять, що розширюють обрану спеціалізацію: 5 класи – курс за вибором «Риторика»; 6-7- класи- індивідуально-групові заняття з англійської мови; у 8-9 класах – всі додаткові години и використані на підсилення предметів інваріантної складової; 10 клас – індивідуально-групові заняття з української мови, історії України та математики; у 11 класі - індивідуально-групові заняття української мови та історії України

Відповідно до п.3.3 «Примірного положення про класи з поглибленим вивченням окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», затвердженого наказом МОН України від 08.04.2009 № 312, перерозподіл годин інваріантної складової у 5-11 класах пов'язаний з необхідністю збільшити час на вивчення окремих предметів, здійснено в межах 15% часу інваріантної частини.

4) моніторинг досягнення учнями результатів навчання:

Процес внутрішньшкільного моніторингу Запорізького класичного ліцею фіксує діяльність кожного учня та діяльність школи, спрямовану на досягнення

мети, що стоїть перед ними, та містить три етапи: вхідний (діагностичний); проміжний (поточний;) вихідний (підсумковий).

Діагностичний моніторинг проводиться на початку навчального року і констатує якість освіти, набутої у попередніх класах (чи то підтверджує достатній і високий рівні знань, чи примушує замислитись над початком і середнім рівнем). Проміжний етап – це, робота, яка планується на навчальний рік з метою підвищення якості знань з відповідного предмета. Третій етап (вихідний або підсумковий) є наслідком навчально-корекційної, творчої, самостійної діяльності учнів.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 5-11 класів здійснюється за наказом від 13.04.2011 № 329, учнів 1-4 класів - від 13.07.2021 р. № 813 Міністерства освіти і науки.

Основними формами організації освітнього процесу у Запорізькому класичному ліцеї є комбіновані типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчителі організовують в межах уроку або в позаурочний час. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчителі визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітня програма Запорізького класичного ліцею розроблена на 5 роки, на 2020-2024 н.р., передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом початкової та загальної середньої освіти, які встановлені відповідно до ступеню освіти та ключові компетенції випускників ланок освіти закладу.

Розділ 2
Моделі випускника
Запорізького класичного ліцею Запорізької міської ради Запорізької
області

Результативність навчання в Класичному ліцеї обумовлена ефективною організацією освітнього процесу, діяльністю педагогів високого рівня професійності, здатними до творчих наробок та проєктів, інноваційними втіленнями для створення розвивального творчого середовища, перед усім унікальним поєднанням загальної та музично-естетичної освіти, введення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку

особистості та формують гуманістичний світогляд; надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо); раннє та поглиблене вивчення окремих предметів; надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу; оригінальна організація навчальної діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності; надання широкого спектра додаткових освітніх програм і додаткових освітніх послуг.

Усі компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набувають під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- вміння читати і розуміти прочитане
- вміння висловлювати думку усно і письмово
- критичне мислення
- здатність логічно обґрунтовувати позицію
- виявляти ініціативу
- творити
- вміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення
- вміння конструктивно керувати емоціями
- застосовувати емоційний інтелект
- здатність співпрацювати в команді.

Сьогоднішній випускник Запорізького класичного ліцею Запорізької міської ради – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації.

За умовами Нової Української Школи модель випускника Запорізького класичного ліцею включає наступні складові, які характеризується широким спектром впливів особистості та реалізуються впродовж всього навчання:

1. Випускник залишає школу професійно визначеним;
2. Уміє методично грамотно, самостійно працювати;
3. Прагне до самоосвіти та вдосконалення;
4. Бере активну участь у суспільно-культурному житті країни;
5. Він - свідомий громадянин готовий відповідати за свої вчинки;
6. Вміє свідомо ставитися до свого здоров'я та довкілля;

Випускник Запорізького класичного ліцею вміє мислити креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник Запорізького класичного ліцею компетентний у ставленні до життя — потреба в самопізнанні, саморозумінні, самореалізації та інтелектуальній культурі.

Випускник I ступеня навчання Запорізького класичного ліцею має якісні характеристики:

- впевненість в собі, відчуття повноцінності, старанність, працелюбність, самостійність, дисциплінованість, мотивація досягнення успіху,
- уміє слухати і чути, критично мислити і мати почуття самоконтролю.
- уміє опанувати навички навчальної діяльності, прості навички самоконтролю навчальних дій, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя;

Випускник II ступеня навчання володіє певними якостями і вміннями:

- на рівні вимог державних освітніх стандартів засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану;
- опановує систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного);
- оволодіє основами комп'ютерної грамотності;
- знає свої громадянські права і вміти їх реалізувати;

- оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей;
- дотримується правил культури поведінки і спілкування;
- веде здоровий спосіб життя;
- готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник III ступеня навчання:

- засвоює на рівні вимог державних освітніх стандартів загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану;
- засвоює зміст вибраного профілю навчання на рівні, що забезпечуватиме вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання;
- опановує дві іноземні мови на рівні поглибленого вивчення та базовому рівні;
- опановує основи комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування)
- володіє культурою інтелектуальної діяльності;
- знає та поважає культуру України та інших народів;
- поважає свою і чужу гідність;
- поважає права, свободи інших людей;
- дотримується правил культури поведінки і спілкування;
- поважає свою працю та працю інших людей;
- має почуття соціальної відповідальності;
- веде здоровий спосіб життя;
- володіє способами отримання інформації;
- прагне духовного і соціального добробуту.

Випускник позашкільного підрозділу Класичного ліцею

- має повагу до прав і свобод людини та громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії;
- відчуває почуття патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей Українського народу, а також інших націй і народів;
- засвоює первинні професійні навички і вміння, які необхідні для їхньої соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності;
- здобуває власний музично-естетичний досвід, розвиває стійке усвідомлення потреби у пошуку нових музичних знань і вражень, практично використовує їх у навчальних і життєвих ситуаціях, здатен до музично-творчої самореалізації.

Формула Запорізького класичного ліцею I-III ступеню «базується на засадах Концепції Нової української школи:

- наскрізне застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі та управлінні закладом освіти;
- запровадження ІКТ, проєктів у системний процес в освітній галузі;
- оптимізація управлінських процесів, формуючи в учня важливі для нашого сторіччя технологічні компетентності;
- тісна співпраця з батьками, громадами та підтримка з їх боку;

Розділ 3

Навчальний план

***(затверджений рішенням педагогічної ради,
протокол № 16 від 27.05.2021 р.)***

Початкова освіта

**Загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати
навчання здобувачів освіти**

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА для 1 та 2 класів (перший цикл навчання)

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Освітню програму для 1 та 2 класів (перший цикл навчання) Запорізького класичного ліцею розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Державного стандарту початкової освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 21. 02. 2018 р. № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти (зі змінами)» додаток 12; типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня затвердженої Наказом МОН України від 08.10.2019 року № 1272 “Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти” (типова освітня програма О.Я. Савченко), типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня затвердженої наказом міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1273 “Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти” (типова освітня програма О.Я. Савченко).

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, впровадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі Запорізького класичного ліцею враховують досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчителі Запорізького класичного ліцею визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів 1 класу Запорізького класичного ліцею здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. Навчальні досягнення у 1, 2 (1 семестр) класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню (складання свідоцтва досягнень).

Освітня галузь «Мови і літератури» з урахуванням вікових особливостей учнів реалізується через окремі предмети: «Українська мова», «Іноземна мова».

Освітня програма освітня програма з української мови для закладів загальної середньої освіти з російською мовою навчання (1-2 клас) затверджена наказом МОН України від 21.03.2018 № 268 “Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти”.

Метою початкового курсу вивчення російської мови у закладах загальної середньої освіти з навчанням російською мовою є розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися рідною мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому та суспільному житті, у міжкультурному діалозі; формування шанобливого ставлення до культурної спадщини; розвиток емоційно-чуттєвого досвіду, мовленнєво-творчих здібностей.

Відповідно до зазначених мети і завдань вивчення російської мови виділено такі *змістові лінії* навчальної програми: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища».

Зміст освітньої програми не обмежує самостійності й творчої ініціативи вчителя, бо передбачає гнучкість у розподілі навчального матеріалу та урахування потреб учнів, зумовлених віковими особливостями школярів та реаліями суспільного життя.

Метою початкового курсу мовно-літературної освітньої галузі (українська мова в закладах з російською мовою навчання) є:

- формування і розвиток у молодших школярів початкових *комунікативних умінь*, тобто умінь спілкуватися українською мовою усно (залежно від обставин навколишньої дійсності) й письмово, дотримуючись норм усного мовлення й

письма;

- формування почуття громадянськості, толерантності до інших мов і народів;

- розвиток духовної особистості шляхом прилучення дітей до української культури;

- формування *соціокультурної* компетентності, яка передбачає ознайомлення учнів з культурою українського народу, полягає в умінні встановлювати соціальні контакти, забезпечує адаптацію підростаючого покоління до життя в українському соціумі;

- розвиток інтелектуальних здібностей засобами різних видів мовленнєвої діяльності;

- виховання загальнолюдських моральних цінностей, формування особистості, яка, має активну громадянську позицію;

- створення передумов для подальшого використання української мови як засобу навчання в наступних ланках освіти.

Поставлена мета і завдання реалізуються через такі змістові лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо мовні явища», «Досліджуємо медіа».

Початковий етап навчання іноземної мови у Класичному ліцеї викладається за освітньою програмою «Іноземні мови. Навчальна програма для загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів 1-4 класи», затвердженою наказом МОН України від 05.08.2016 № 948. Головна мета навчання іноземної мови у початковій школі полягає у формуванні в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями молодших школярів.

Зміст навчання іноземної мови у початковій школі добирається відповідно до психофізіологічних особливостей учнів молодшого шкільного віку та забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах оволодіння іноземною мовою у контексті міжкультурної парадигми, що передбачає навчання мови народу, який нею спілкується, та ознайомлення з його культурою.

Метою навчання математики є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких *завдань*:

- формування в учнів розуміння ролі математики в пізнанні явищ і закономірностей навколишнього світу;
- формування у дітей досвіду використання математичних знань та способів дій для розв'язування навчальних і практичних задач;
- розвиток математичного мовлення учнів, необхідного для опису математичних фактів, відношень і закономірностей;
- формування в учнів здатності міркувати логічно, оцінювати коректність і достатність даних для розв'язування навчальних і практичних задач.

Реалізація мети і завдань *початкового курсу математики здійснюється за такими змістовими лініями*: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

Зазначені освітні галузі можуть реалізовуватись окремими предметами або в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузева; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних

днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Метою навчальної програми «Я досліджую світ» є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання *таких завдань*:

- формування дослідницьких умінь, опанування доступних способів пізнання себе, предметів і явищ природи і суспільного життя (спостереження, обстеження, дослід, практична робота, вимірювання, систематизація, класифікація, встановлення логічної та часової послідовності подій, критична оцінка побаченого (почутого), встановлення зв'язків і залежностей в природі і суспільстві, між станом довкілля і діяльністю людини, впливу поведінки на здоров'я та безпеку, залежності результату від докладених зусиль, аналіз наслідків ризикованої поведінки);
- виховання активної позиції щодо громадянської і соціально-культурної належності себе і своєї родини до України, інтересу до пізнання історії та природи свого краю і країни; пошани до символів держави, ініціативної поведінки у громадських акціях, у відзначенні пам'ятних дат і подій;
- розвиток толерантності у соціальній комунікації, ціннісного ставлення до природи та її пізнання, до приватного життя інших людей, усвідомлення правової відповідальності у ситуаціях застосування норм і правил життя в

суспільстві, інші соціальні навички щодо взаємодії і співпраці в різних видах діяльності;

- створення умов для самовираження учнів у різних видах діяльності, становлення екологічно грамотної та соціально адаптованої особистості.

Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрований суті, а саме:

«Людина» (пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка);

«Людина серед людей»(стандарти поведінки в сім'ї, в суспільстві; моральні норми; навички співжиття і співпраці);

«Людина в суспільстві» (громадянські права та обов'язки як члена суспільства. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення);

«Людина і світ» (толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур, звичаїв);

«Людина і природа» (пізнання природи; взаємозв'язок об'єктів і явищ природи; рукотворний світ людини; відповідальна діяльність людини у природі; роль природничих знань і технологій у житті людини; залежність між діяльністю людини і станом довкілля).

Освітня програма Класичного ліцею дозволяє вчителю самостійно обирати й формувати спосіб подання змісту із освітніх галузей, добирати дидактичний інструментарій, орієнтуючись на індивідуальні пізнавальні запити і можливості учнів (рівень навченості, актуальні стани потреб, мотивів, цілей, сенсорного та емоційно-вольового розвитку).

Зміст технологічної освітньої галузі реалізується через навчальний предмет «Дизайн і технології».

Метою навчання дизайну і технологій є розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та предметної проектно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем у взаємодії з іншими, культурного й національного самовираження.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими *змістовими лініями*: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проектування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Метою навчання мистецтва у школі є всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Метою навчання фізичної культури є всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Зазначена мета і завдання реалізуються за такими *змістовими лініями*: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

І ступінь **Початкова школа-другий цикл навчання (3-4 класи)**

Освітня програма Запорізького класичного ліцею загальної середньої освіти І ступеня (другий цикл навчання)(початкова освіта, 3-4 класи) розроблена на

підставі наказу Міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1273 «Про затвердження Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня для 3-4 класів».

Освітня програма визначає:

- 1) загальний обсяг навчального навантаження, тривалість та взаємозв'язки предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- 2) перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- 3) очікувані результати навчання учнів подані;
- 4) форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- 5) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за поданою Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-4-х класів Класичного ліцею складає 1610 годин/навчальний рік.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного

здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції. Навчальні досягнення здобувачів у 3 класах підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Мовно-літературна освітня галузь

Українська мова

Мета – формування мотивації вивчення української мови; розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності; формування комунікативної та інших ключових компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; розвиток логічного, критичного та образного мислення, мовленнєво-творчих здібностей; формування готовності до вивчення української мови в гімназії.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- виховання в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до української мови, формування пізнавального інтересу до рідного слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення;
- розвиток зв'язного мовлення, уяви, пізнавальних здібностей, логічного, критичного та образного мислення школярів;
- формування повноцінної навички письма, уміння брати участь у діалозі, створювати короткі усні й письмові монологічні висловлення;

– дослідження мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;

– залучення молодших школярів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях.

Реалізація зазначених мети і завдань здійснюється за такими змістовими лініями: «Взаємодіємо усно», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища». Змістова лінія «Взаємодіємо усно» спрямована на формування в учнів початкової школи умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях, спілкуватися усно з іншими людьми в діалогічній і монологічній формах заради досягнення певних життєвих цілей. Змістова лінія «Взаємодіємо письмово» передбачає формування в учнів повноцінної навички письма, умінь висловлювати свої думки, почуття, ставлення та взаємодіяти з іншими людьми в письмовій формі, виявляти себе в різних видах мовленнєво-творчої діяльності. Змістова лінія «Досліджуємо медіа» спрямована на формування в учнів умінь аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в медіатекстах та використовувати її для збагачення власного досвіду, створювати прості медіапродукти. Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища» передбачає дослідження учнями мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань, норм літературної вимови та правил українського правопису, формування у школярів умінь послуговуватися українською мовою в усіх сферах життя. На вивчення української мови в 3 класах виділено по 122 години (3,5 години на тиждень). Рекомендовано 3 години на тиждень проводити уроки української мови, 1 годину на два тижні – урок розвитку зв'язного мовлення.

Мовно-літературна освітня галузь

Літературне читання

Мета – розвиток особистості молодшого школяра засобами різних видів читацької діяльності; формування читацької, комунікативної та інших ключових компетентностей; збагачення емоційно-ціннісного, естетичного, соціального та пізнавального досвіду; розвиток образного, критичного і логічного мислення та літературно-творчих здібностей; формування готовності до вивчення української та зарубіжної літератури в освітньому закладі II ступеня.

Досягнення мети передбачає розв’язання таких **завдань**:

- ознайомлення учнів з дитячою літературою різної тематики і жанрів;
- формування в учнів повноцінної навички читання як універсального інструменту функціональної грамотності;
- розвиток інтересу і здатності до самостійної читацької діяльності для задоволення різних потреб читача;
- формування умінь опрацьовувати художні, науково-художні тексти;
- оволодіння прийомами структурно-сміслового і образного аналізу текстів різних видів;
- розвиток образного, критичного, логічного мислення та мовлення;
- формування умінь самостійної роботи з різними видами і джерелами інформації;
- формування прийомів роботи з дитячою книжкою, періодичною, довідковою літературою;
- формування вмінь безпечного і критичного використання медіапродукції, здатності створювати медіапродукти і спілкуватися за допомогою медіазасобів;
- розвиток уяви і здатності виявляти себе у різних видах літературнотворчої діяльності.

Відповідно до мети і завдань предмета «Літературне читання» визначено

такі змістові лінії: «Пізнаємо простір дитячого читання»; «Розвиваємо навичку читання, оволодіваємо прийомами розуміння прочитаного»; «Взаємодіємо усно за змістом прослуханого»; «Досліджуємо і взаємодіємо з текстами різних видів»; «Оволодіваємо прийомами роботи з дитячою книжкою»; «Досліджуємо і взаємодіємо з медіапродукцією»; «Перетворюємо та інсценізуємо прочитане; створюємо власні тексти».

Реалізація змістових ліній програми з літературного читання здійснюється у процесі особистісно зорієнтованої розвивальної читацької і комунікативної діяльності учнів. Враховуючи потреби та інтереси молодших школярів у пізнанні світу людей, природи, самопізнанні, залучаючи їх до вдумливого читання найкращих дитячих книжок, текстів, різних видів учитель виховує україномовну особистість, компетентного, критично мислячого читача, який розуміє цінність книги, відчуває красу рідного слова, збагачує свій читацький, мовленнєвий і пізнавальний досвід.

Математична освітня галузь

Математика

Метою навчання математики є різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- формування в учнів розуміння ролі математики в пізнанні явищ і закономірностей навколишнього світу;
- формування у дітей досвіду використання математичних знань та способів дій для розв'язування навчальних і практичних задач;

- розвиток математичного мовлення учнів, необхідного для опису математичних фактів, відношень і закономірностей;
- формування в учнів здатності міркувати логічно, оцінювати коректність і достатність даних для розв'язування навчальних і практичних задач.

Реалізація мети і завдань **початкового курсу математики** здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

Природнича, громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна освітні галузі

«Я досліджую світ»

Метою навчальної програми «Я досліджую світ» є особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких **завдань**:

- формування дослідницьких умінь, опанування доступних способів пізнання себе та свого організму, предметів і явищ природи і суспільного життя (спостереження, обстеження, дослід, практична робота, вимірювання, систематизація, класифікація, встановлення логічної та часової послідовності подій, критична оцінка побаченого (почутого), встановлення зв'язків і залежностей в природі і суспільстві; між станом довкілля і діяльністю людини, вплив поведінки на здоров'я та безпеку, залежність результату роботи від докладених зусиль; аналіз наслідків ризикованої поведінки);

- виховання активної позиції щодо громадянської і соціально-культурної належності себе і своєї родини до України; інтересу до пізнання історії та природи свого краю і країни; пошани до символів держави, ініціативної патріотичної поведінки у громадських акціях, у відзначенні пам'ятних дат і подій;
- розвиток толерантності у соціальній комунікації, ціннісного ставлення до природи та її пізнання, до приватного життя інших людей, усвідомлення правової відповідальності у ситуаціях застосування норм і правил життя в суспільстві, інші соціальні навички у взаємодії і співпраці в різних видах діяльності;
- створення умов для самовираження учнів у різних видах діяльності, становлення екологічно грамотної та соціально адаптованої особистості.

Технологічна освітня галузь

Дизайн і технології

Мета – цілісний розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та проєктно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем, культурного й національного самовираження.

Досягнення мети передбачає виконання таких **завдань**:

- формування допитливості, цілісного уявлення про матеріальне і нематеріальне виробництво;
- сприяння розвитку естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу в праці, декоративно-ужитковому мистецтві;
- набуття досвіду поетапного створення корисних і естетичних виробів у партнерській взаємодії: від задуму до його втілення в різних матеріалах;
- вироблення навичок раціонального використання матеріалів, безпечного застосування традиційних та сучасних технологій;

- формування культури праці, прагнення удосконалювати процес і результати проектно-технологічної діяльності, свій життєвий простір.

Реалізація мети і завдань інтегрованого курсу «Дизайн і технології» здійснюється за **змістовими лініями**, які відображають структуру розвитку особистості та завершеного циклу проектно-технологічної діяльності: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проектування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Інформатична освітня галузь

Інформатика

Метою інформатичної освітньої галузі є формування у здобувача освіти інформаційно-комунікаційної та інших ключових компетентностей, здатності до розв'язання завдань з використанням цифрових пристроїв та інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку критичного, аналітичного, синтетичного, логічного мислення, реалізації творчого потенціалу, формування активної, відповідальної, безпечної та етичної діяльності в інформаційному суспільстві.

Головними завданнями є формування умінь знаходити та опрацьовувати інформацію із використанням пошукових систем; створювати інформаційні об'єкти та опрацьовувати їх у програмних середовищах; здійснювати індивідуальну й колективну діяльність в інформаційному середовищі; критично оцінювати інформацію для розв'язання життєвих проблем; дотримуватися етичних, міжкультурних та правових норм інформаційної взаємодії; дотримуватися правил безпечної роботи з комп'ютерними пристроями.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за змістовими

лініями «Інформація. Дії з інформацією», «Комп'ютерні пристрої для здійснення дій із інформацією», «Об'єкт. Властивості об'єкта», «Створення інформаційних моделей. Змінення готових. Використання» «Алгоритми».

Мистецька освітня галузь

Мистецтво

Метою навчання мистецтва у школі є всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- розвиток почуттєвої сфери учнів, набуття ними досвіду емоційно-естетичних переживань, формування мистецьких уподобань та особистісних художніх цінностей;
- поглиблення мотивації до пізнання творів вітчизняного і зарубіжного мистецтва; виховання гордості за здобутки рідного мистецтва та толерантного ставлення до мистецтва інших етносів і народів;
- формування умінь художнього сприймання, аналізу художньої мови та оцінювання творів мистецтва, аргументування думки відповідно до вікових можливостей з використанням мистецьких термінів;
- оволодіння способами художньо-творчої діяльності в різних видах мистецтва, комунікації з іншими в художній творчості;
- досягнення розуміння учнями можливостей цифрових технологій щодо їх застосування в мистецькій творчості;

- розвиток здатності самопізнання і самовираження, керування власними емоційними станами через мистецтво і різні види художньої творчості; розвиток креативності й мистецьких здібностей;

– формування здатності встановлювати зв'язок між видами мистецтва, між мистецтвом та іншими сферами знання (літературою, математикою, знаннями про природу, історію тощо); мистецтвом і явищами довкілля;

– усвідомлення значення мистецтва в житті людини та художнього пізнання для власної успішності;

– формування культури глядача-слухача;

– соціалізація учнів через мистецтво, формування здатності об'єктивно оцінювати творчі здобутки свої та інших.

Відповідно до зазначених мети і завдань виокремлено **змістові лінії**: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Фізкультурна освітня галузь

Фізична культура

Метою навчання фізичної культури є всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

– виховання в молодших школярів розуміння значущості занять фізичними вправами, спортивними іграми як важливого засобу зміцнення здоров'я,

отримання задоволення, гартування тіла та характеру, самовираження, соціальної взаємодії у процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;

- формування в учнів здатності володіння різними способами рухової діяльності, виконання фізичних вправ; уміння грати в рухливі та спортивні ігри за спрощеними правилами;

- розвиток в молодших школярів здатності встановлювати причинно-наслідкові зв'язки позитивних та негативних чинників щодо стану свого здоров'я та фізичного розвитку;

- використовувати різні способи пошуку корисної інформації у довідникових джерелах, у тому числі за допомогою інформаційно-комунікативних технологій і критичного мислення;

- формування в учнів здатності творчо застосовувати набутий досвід з фізичної культури, використовувати сили природи для зміцнення здоров'я та фізичного вдосконалення;

- розвиток в молодших школярів здатності використовувати навички самоконтролю і самооцінювання свого фізичного стану, дотримуватися санітарно-гігієнічних правил та безпечної поведінки в процесі фізкультурно-оздоровчої діяльності;

Зазначена мета і завдання реалізуються за такими **змістовими лініями**:
«Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

Додаток І

1. Мова викладання – українська мова
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 21. 02. 2018 р. № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти (зі змінами)» додаток 12
3. Номери додатків та наказів МОН України - типова освітня програма закладів загальної середньої освіти І ступеня затверджена Наказом МОН України від 08.10.2019 року № 1272 “Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти” (типова освітня програма О.Я. Савченко), типова освітня програма закладів загальної середньої освіти І ступеня затверджена наказом міністерства освіти і науки України від 08.10.2019 року № 1273 “Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти” (типова освітня програма О.Я. Савченко)

Освітні галузі	Навчальні предмети	1 АБВ	2 АБ	3 АБ	4 АБВ
Інваріативний складник	Інваріативна складова				
Мовно-літературна	Інтегрований курс «Навчання грамоти»	7			
	Інтегрований курс «Українська мова та читання»		7		
	Українська мова			3,5	3,5
	Літературне читання			3,5	3,5
Іншомовна	Іноземна мова	2	3	3	3
Математична	Математика	4	4	5	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська та історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3	3	3
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика		1	1	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
	Музичне мистецтво	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	2	2	2	2
	Хореографія	1	1	1	1
Усього		22	24	25	25
Варіативний складник	Варіативна складова				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	Логіка		1	1	1
	Розвиток продуктивного мислення	1			
Загальнорічна кількість навчальних годин		23	25	26	26
Граничне допустиме тижневе навантаження на учня		20	22	23	23

II ступінь

Базова середня освіта (5-9 класи)

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації у Запорізькому класичному ліцеї єдиного комплексу

освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натеper подані в рамках навчальних планів. Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів та передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони *охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.*

Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначена, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу

Варіативна складова навчальних планів використовується на: запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування; індивідуальні заняття та консультації.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани закладів освіти містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів цієї освітньої програми.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи

здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно. Частина навчального навантаження з фізичної культури у 1-6 класах, 1 година на тиждень використовується на вивчення хореографії, що забезпечує рухову активність учнів

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Перелік освітніх галузей. Освітню програму укладено за такими освітніми галузями: Мови і літератури, Суспільствознавство, Мистецтво, Математика, Природознавство, Технології, Здоров'я і фізична культура.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Результати навчання роблять внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем

2	Спілкування іноземними мовами	Уміння:здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення:критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси:підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях

		Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, впевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на

		основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток»,

«Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).

	Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
--	---

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

-наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку з формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок. Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими),

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу базової середньої освіти, сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його директор. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнями, які є обов'язковими, за рішенням закладу вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

На основі освітньої програми закладу освіти, заклад складає та затверджує навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу

1. Мова викладання – українська
2. Предмет, що вивчається на поглибленому рівні - музика
3. Номери додатків та наказів МОН України - Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти I ступеня затверджена наказом міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405; таблиця 6, 10

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		5АБ
Інваріантна складова		
Мови і літератури	Українська мова	3,5
	Українська література	2
	Перша іноземна мова (англійська)	3
	Друга іноземна мова (французька)	2
	Зарубіжна література	2
Суспільство-знавство	Історія України	1
	Всесвітня історія	
Мистецтво	Музична грамота, сольфеджіо	1
	Хоровий спів	0,5
	Музичний інструмент	1
	Музична література	0,5
	Образотворче мистецтво	0,5
	Художня культура	0,5
Математика	Математика	4+1
Природознавство	Природознавство	2
	Біологія	
	Географія	
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,5
	Фізична культура	2
	Хореографія	1
Разом		26+1+3
Варіативна складова		
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1
Факультативний курс “Російська мова”		1
Гранично допустиме навчальне навантаження		28
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31

1. Мова викладання – російська, українська
2. Предмет, що вивчається на поглибленому рівні - музика
3. Номери додатків та наказів МОН України - Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти І ступеня затверджена наказом міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405; таблиця 6, 11

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		6AB
Інваріантна складова		
Мови і літератури	Українська мова	3,5
	Українська література	2
	Перша іноземна мова (англійська)	2+1
	Друга іноземна мова (французька)	2
	Російська мова	1
	Інтегрований курс “Література” (корінного народу, національної меншини та зарубіжна)	1,5
Суспільство-знавство	Історія України	1
	Всесвітня історія	1
Мистецтво	Музична грамота, сольфеджіо	1
	Хоровий спів	0,5
	Музичний інструмент	1
	Музична література	0,5
	Образотворче мистецтво	0,5
	Художня культура	0,5
Математика	Математика	4+1
Природознавство	Природознавство	
	Біологія	2
	Географія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров’я і фізична культура	Основи здоров’я	0,5
	Фізична культура	2
	Хореографія	1

Разом	28,5+2+3
Варіативна складова	
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	0,5
Індивідуально-групові заняття з англійської мови	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження	31
Всього (без урахування поділу класів на групи)	34

Додаток 4

1. Мова викладання – російська, українська
2. Предмет, що вивчається на поглибленому рівні
3. Номери додатків та наказів МОН України - Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти I ступеня затверджена наказом міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405; таблиця 11

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		7АБ
Інваріантна складова		
Мови і літератури	Українська мова	2,5
	Українська література	2
	Перша іноземна мова (англійська, французька)	2+1
	Друга іноземна мова (французька, англійська)	2
	Російська мова	1
	Інтегрований курс “Література” (корінного народу, національної меншини та зарубіжна)	2
Суспільство-знавство	Історія України	1+0,5
	Всесвітня історія	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	0,5
	Образотворче мистецтво	0,5
Математика	Математика	
	Алгебра	2+1
	Геометрія	2+0,5
Природознавство	Природознавство	
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2

	Хімія	1,5
Технології	Трудове навчання	0,5
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,5
	Фізична культура	3
Разом		28+3+3
Варіативна складова		
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		1
Індивідуально-групові заняття з англійської мови		0,5
Індивідуально-групові заняття з французької мови		0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		32
Всього (без урахування поділу класів на групи)		35

Додаток 5

1. Мова викладання – російська, українська
2. Предмет, що вивчається на поглибленому рівні
3. Номери додатків та наказів МОН України – Типові навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня затвердженими наказом МОНмолодьспорту України від 20.04.2018 № 405; таблиця 11

Освітні галузі	Навчальні предмети	8А
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Перша іноземна мова (англійська, французька)	2+2
	Друга іноземна мова (французька, англійська)	2
	Російська мова	1
	Інтегрований курс “Література” (корінного народу, національної меншини та зарубіжна)	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
Мистецтво	Мистецтво	0,5
Математика	Алгебра	2+1
	Геометрія	2+1
Природознавство	Біологія	2
	Географія	2

	Фізика	2
	Хімія	2
Технології	Інформатика	2
	Трудове навчання	0,5
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,5
	Фізична культура	3
Разом		29+4+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		-
Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3

Додаток 6

1. Мова викладання – російська, українська
2. Предмет, що вивчається на поглибленому рівні
3. Номери додатків та наказів МОН України – Типові навчальні плани загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня затвердженими наказом МОНмолодьспорту України від 20.04.2018 № 405; таблиці 11

Освітні галузі	Навчальні предмети	9-А	9-Б
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Перша іноземна мова (англійська, французька)	2+1,5	2+1,5
	Друга іноземна мова (французька, англійська)	2	2
	Російська мова	1	1
	Інтегрований курс “Література” (корінного народу, національної меншини та зарубіжна)	1,5	1,5
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1

	Основи правознавства	1	1
Мистецтво	Мистецтво	0,5	0,5
Математика	Алгебра	2+1	2+1
	Геометрія	2+1	2+1
Природознавство	Біологія	2	2
	Географія	1,5	1,5
	Фізика	2,5	2,5
	Хімія	2	2
Технології	Інформатика	2	2
	Трудове навчання	0,5	0,5
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,5	0,5
	Фізична культура	3	3
Разом		29,5+3,5+3	29,5+3,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3

ІІІ ступінь (10-11 класи)

Освітня програма Запорізького класичного ліцею ІІІ ступеня визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, який для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані Запорізького класичного ліцею.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», вивчення окремих природничих дисциплін: «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист Вітчизни».

У процесі складання освітньої програми Запорізького класичного ліцею враховано, що:

профіль навчання передбачає можливість вивчення профільних предметів з різних освітніх галузей;

кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом закладу освіти на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети;

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їхнє навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). У закладах загальної середньої освіти за рішенням педагогічної ради (протокол №7 від 31.08. 2019 р.) при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти Запорізького класичного ліцею.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення ненормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем

2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях

		Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний

		бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній

ключових компетентностей як «Екологічна безпека і сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; їх необхідно враховувати при формуваннi шкiльного середовища.

Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проектах; позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека і сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження.

	Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (тестові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення

причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти. Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями: Мови і літератури Суспільствознавство Мистецтво Математика Природознавство Технології Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Основними формами організації освітнього процесу у Класичному ліцеї є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з

навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо. Засвоєння нового матеріалу проводиться у ліцеї на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення

ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні

самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу базової середньої освіти, сформована на основі Типової освітньої програми, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада закладу освіти та затверджує його директор.

Додаток 7

1. Мова викладання – українська
2. Профіль – філологічний
3. Предмети, що вивчаються на профільному рівні - іноземні мови

4. Номери додатків та наказів МОН України – Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом міністерством освіти і науки України від 20.04.2018 № 408, таблиця 2, 3

Навчальні предмети	10-А Філологічний профіль
Базові предмети	
Українська мова	2
Українська література	2+0,5
Іноземна мова (перша: англійська, французька)	5
Іноземна мова (друга: французька, англійська)	3
Зарубіжна література	1
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Громадянська освіта	2
Математика	3
Біологія і екологія	2
Географія	1,5
Фізика і астрономія	2,5
Хімія	1,5
Фізична культура	3
Захист України	1
Вибірково-обов'язкові предмети	
Інформатика	2
Мистецтво	1
РАЗОМ	32+0,5+3
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	2,5
Індивідуально-групові заняття з предмету «Українська мова»	1
Індивідуально-групові заняття з предмету «Історія України»	1
Індивідуально-групові заняття з предмету «Математика»	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	38

1. Мова викладання – російська, українська
2. Профіль – математичний
3. Предмети, що вивчаються на профільному рівні - алгебра, геометрія.
4. Номери додатків та наказів МОН України – Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня, затверджена наказом міністерством освіти і науки України від 20.04.2018 № 408, таблиця 2, 3

11 клас

Навчальні предмети	Математичний профіль
Базові предмети	
Українська мова	2
Українська література	2+0,5
Іноземна мова (англійська)	2+1
Російська мова і література	1
Зарубіжна література	1
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Алгебра	6
Геометрія	3
Біологія і екологія	2
Географія	1
Фізика і астрономія	3
Хімія	2
Фізична культура	3
Захист України	1
Вибірково-обов'язкові предмети	
Інформатика	1
Технології	2
РАЗОМ	31,5 +1,5+3
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	2
Індивідуально-групові заняття з предмету «Українська мова»	1
Індивідуально-групові заняття з предмету «Історія України»	1
Гранично допустиме навчальне навантаження	33
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	38

Додаткові освітні послуги

*Індивідуальний робочий навчальний план
організації роботи Запорізького класичного ліцею
в режимі школи повного дня (друга половина дня) в рамках Всеукраїнського
експерименту
Наказ МОН № 834 від 01.08.2018 р.
на 2021/2022 н.р.*

Запорізький класичний ліцей дає всебічну класичну освіту. Даний освітній заклад забезпечує умови для наукового, морального, естетичного й фізичного розвитку обдарованих дітей, надає їм можливість задовольнити творчі запити й реалізувати індивідуальні здібності.

Традиційні дисципліни загальноосвітнього циклу широко доповнені у ліцейському освітньому просторі предметами музично-естетичного спрямування та розширені додатковими предметами з навчальних дисциплін.

Гармонія науки й мистецтва - пріоритетна основа ліцейської освіти.

Результативність навчання в Класичному ліцеї обумовлена ефективною організацією НВП, діяльністю педагогів високого рівня професійності, здатними до творчих наробок та проєктів, інноваційними втіленнями для створення розвивального творчого середовища, перед усім унікальним поєднанням загальної та музично-естетичної освіти.

В останні роки під час реформування загальної середньої освіти, введення та затвердження нових Типових освітніх програм не враховується багато чинників, які необхідні при навчанні грі на музичних інструментах, що є невід'ємною складовою всебічного розвитку особистості, яку забезпечує Програма розвитку та Статут закладу.

Саме з метою реалізації основної Концепції закладу та забезпеченням внутрішньої системи якості освіти вважається доцільним введення додаткових освітніх послуг та певних ставок за рахунок батьківських коштів:

Вихователь ГПД для організації наступності між початковою та середньою ланками в умовах освітнього процесу школи повного дня
--

4 ст

1. Для 1-4 класів

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
	1-АБВ	2-АБ	3-АБ	4-АБВ
Абетка театрального мистецтва	2			
Риторика	2	1	1	1
Енциклопедична година		1	0,5	0,5
Міфи стародавньої Греції			0,5	0,5
Читаємо. Розуміємо. Творимо		0,5	0,5	0,5
Музичне мистецтво	1	1	1	1
Години для індивідуальної роботи з дітьми		1,5	1,5	1,5

Всього (за рахунок батьківських коштів)	5	5	5	5
--	----------	----------	----------	----------

2. Для 5-7 класів

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	5-АБ	6-АБ	7-АБ
Факультатив з математики “Розв’язуємо текстові задачі”	1		
Факультатив з математики “За лаштунками шкільної математики”		1	0,5
Факультатив з іноземної мови (англійська)	1	0,5	0,5
Факультатив з іноземної мови (французька)			0,5
Факультатив з іноземної мови (французька друга)	1	1	
Факультатив з хімії			0,5
Індивідуально-групові заняття з історії		0,5	0,5
Театральне мистецтво			0,5
Музичне мистецтво	1	1	
Години для індивідуальної роботи з дітьми	1	1	2
Всього (за рахунок батьківських коштів)	5	5	5

3. Для 8-9 класів

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	8-А	9 -А	9 -Б
Факультатив з української мови “Українська фразеологія”	1		
Факультатив з української мови “Українознавство”		1	1

Факультатив з історії «Видатні постаті України кінця XVIII-XIX століття»	1	0,5	0,5
Факультатив з англійської мови	1	1	1
Факультатив з французької мови			0,5
Факультатив з математики		1	0,5
Факультатив з хімії	0,5		
Психологія	0,5	0,5	0,5
Години для індивідуальної роботи з дітьми	2	2	2
Всього (за рахунок батьківських коштів)	6	6	6

1. Для 10 класу

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
	10
Українська мова(курси підготовки до ЗНО)	1
Математика (курси підготовки до ЗНО)	1
Психологія	1
Курс за вибором «Російська мова»	1
Години для індивідуальної роботи з дітьми	5
Всього (за рахунок батьківських коштів)	9

1. Для 11 класу

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
	11

Українська мова (курси підготовки до ЗНО)	1
Англійська мова (курси підготовки до ЗНО)	2
Математика (курси підготовки до ЗНО)	1
Географія (курси підготовки до ЗНО)	1
Години для індивідуальної роботи з дітьми	4
Всього (за рахунок батьківських коштів)	9

Позашкільний підрозділ

Колектив Позашкільного підрозділ Запорізького класичного ліцею Запорізької міської ради Запорізької області», спрямовуватиме свою діяльність на виконання вимог Закону України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Національної доктрини розвитку освіти в Україні, Концепції позашкільної освіти

та виховання, Положення про позашкільний навчальний заклад (зі змінами), Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641, Наказу МОН від 16.07.2015 № 768 «Про національно-патріотичне виховання в системі освіти», Статуту закладу, інших нормативно-правових документів з питань організації роботи в позашкільному навчальному закладі.

Педагогічним колективом позашкільного підрозділу «Запорізький класичний ліцей» складений навчальний план з урахуванням рівнів класифікації гуртків, студій та інших творчих об'єднань: початкового; основного; вищого; мережі гуртків та творчих об'єднань, що діють у позашкільному навчальному закладі, кількості груп дітей у них; років навчання; структури навчального року; основних напрямів гурткової роботи: художньо-естетичного; гуманітарного; та технічного

Головною метою діяльності позашкільного підрозділу «Запорізький класичний ліцей» є реалізація права громадян на здобуття позашкільної освіти та організація дозвілля дітей та молоді в позаурочний час.

Створення додаткових умов для самовизначення, саморозвитку, самореалізації особистості, формування моральних якостей у дітей та підлітків, соціально-громадського досвіду; сприяння професійній орієнтації, розвитку творчих здібностей. Для надання рекомендацій щодо вибору інструменту, згідно до здібностей учнів та розподілу навантаження вчителів позашкільного підрозділу, відповідно до постанови Кабінету Міністрів № 433 від 06.05 2001 р. (зі змінами згідно постанови Кабінету Міністрів № 568 від 11.07. 2018 р.) прийом учнів до позашкільного підрозділу Запорізького класичного ліцею здійснюється на підставі попереднього прослуховування.

Педагогічний колектив позашкільного підрозділу «Запорізький класичний ліцей» сприяє залученню та розвитку дітей із соціально незахищених категорій, яким вкрай необхідна підтримка.

Крім того, позашкільного підрозділу «Запорізький класичний ліцей» залишається осередком організаційно-масової роботи з дітьми, закладом, що забезпечує їх змістовне дозвілля, організатором творчих конкурсів, фестивалів, виставок, концертів, змагань тощо, тобто заходів, де діти можуть проявити свої здібності і таланти. Це дає змогу активно проводити виховну та превентивну роботу з дітьми в частині пропаганди здорового способу життя, профілактики негативних явищ у молодіжному середовищі.

Основними напрямками діяльності нашого закладу є оптимізація виховного процесу з урахуванням принципів демократизації, гуманізації та індивідуалізації педагогічного процесу з урахуванням нових форм, методів роботи з вихованцями.

Враховуючи вимоги Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, втілення в життя Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, пріоритетними завданнями колективу

Позашкільний підрозділ «Запорізький класичний ліцей»є:

- підвищення доступності якісної, конкурентоспроможної позашкільної освіти для учнів, вихованців, слухачів, відповідно до вимог сталого розвитку суспільства, економіки, кожного громадянина; забезпечення особистісного розвитку людини, здійснення освіти увпродовж життя;

- формування у вихованців, учнів, слухачів національно-патріотичної свідомості, почуття відданості своїй державі та підвищення професійної компетентності педагогів у сфері національно-патріотичного виховання;

- впровадження інновацій у навчально-виховний процес;

- збільшення кількості охоплення дітей та учнівської молоді позашкільною освітою, у тому числі пільгового контингенту;
- посилення роботи з батьківською громадськістю; розвиток учнівського самоврядування у позашкільному підрозділі «Запорізький класичний ліцей»;
- створення умов для соціально-педагогічної, психолого-педагогічної підтримки дітей та молоді «групи ризику», соціально вразливих груп; профілактика асоціальної поведінки в дитячому і молодіжному середовищі;
- профілізація навчально-виховного процесу; організація допрофільної та профільної підготовки вихованців позашкільного підрозділу «Запорізький класичний ліцей»;
- модернізація змісту позашкільної освіти, розвиток мережі гуртків гуманітарного, науково-технічного напрямів позашкільної освіти;
- розвиток інформаційних та комунікативних технологій. в тому числі, для дітей з особливими потребами;
- удосконалення змісту навчальних програм, форм і методів навчання та виховання;
- співпраця з громадськими організаціями, вищими навчальними закладами області, органами влади та органами місцевого самоврядування з питань розвитку напрямів позашкільної освіти;
- подальший розвиток матеріально-технічної бази закладу відповідно до сучасних норм організації праці та навчання.

Тривалість одного заняття визначається навчальними планами і програмами з урахуванням психофізіологічного розвитку та допустимого навантаження для різних вікових категорій:

віком від 4 до 6 років – 30 хв;

віком від 6 до 7 років – 35 хв;

старшого віку – 45хв.

Короткі перерви між заняттями є робочим часом керівника гуртка, групи або іншого творчого об'єднання і визначаються режимом щоденної роботи закладу. Ставки заробітної плати педагогічних працівників встановлюються, виходячи із затрат робочого часу в астрономічних годинах (60 хвилин).

КОНЦЕПЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ

Ключові компетентності

ціннісно-сміслові, загальнокультурні, навчально-пізнавальні, інформаційні, комунікативні, соціально-трудова, творчі, особистісного самовдосконалення

Ознаки

- варіативність
Залежно від соціально
- економічного розвитку;
- орієнтованість на майбутнє з
урахуванням здібностей
особистості;
- поєднання теоретичних знань із
практичною діяльністю;
- вибір дій залежно від ситуації

Функції

- формування компетентної
особистості;
- підвищення ефективності процесу
навчання, виховання, розвитку та
соціалізації особистості;
- забезпечення якості освіти

**УПРОВАДЖЕННЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО
ПІДХОДУ В ОСВІТНЬО - ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС**
позашкільного підрозділу
Класичного ліцею

**Умови формування
компетентностей**

- діагностика здібностей особисто стіщодорізнх видів навчально - творчої діяльності;
- окреслення мети і завдань освітньо
- виховної роботи для забезпечення творчого розвитку особистості;
- упровадження сучасних освітньо
- виховних технологій для формування профільних компетентностей вихованців;
- відмова від традиційних підходів до оцінювання досягнень дітей

Зміни в змісті освіти

- перенесення акценту з передачі знань на формування пізнавально
- творчих інтересів вихованців ПНЗ;
- систематизація індивідуально значущих знань у процесі пошуково - дослідницької діяльності
- практичне застосування знань;
- створення умов для творчого розвитку особистості;
- виведення на перший план творчих способів схем, моделей діяльності

Упровадження компетентнісного підходу в освітньо – виховний процес позашкільних навчальних закладів є важливим чинником підсилення локальних інноваційних процесів, зокрема щодо удосконалення змісту та форм організації науково-дослідницької, пошукової діяльності дітей

та учнівської молоді; упровадження нових форм профільно їосвіти та допрофесійної підготовки; урізноманітнення форм масової роботи; розроблення та реалізації тренінгових психолого-педагогічних програм, соціально-освітніх проектів тощо.

Особливістю навчальних програм нового покоління є їхня спрямованість на формування частин профільної (спеціальної) компетентності особистості, серед яких: **—пізнавальна**

- оволодіння поняттями,
 - знаннями про культуру,
 - природу, техніку, суспільство;
 - практична,
 - формування вмінь і навичок особистості застосовувати
- Здобуті поняття, знання на практиці;
- творча,

профільної (спеціальної) компетентності особистості,

серед яких: пізнавальна (оволодіння поняттями, знаннями про культуру, природу, техніку, суспільство); **практична** (формування вмінь і навичок особистості застосовувати здобуті поняття, знання на практиці); **творча** (розвиток творчої діяльності, майстерності, здібностей, нахилів та уяви особистості)

М Е Р Е Ж А

гурткової роботи позашкільного підрозділу

Запорізького класичного ліцею Запорізької міської ради Запорізької області

2021– 2022 навчальний рік

№ з/п	Назва гуртка	Мережа на 2021-2022 н.р.
		Кількість

		гуртків	груп	вихованці в
1.	Гурток інформатики	1	2	30
2.	Гурток хімії	1	1	10
3.	Гурток математики	1	1	10
4.	Гурток «Основи психології»	1	1	10
5.	Гурток «Дебати»	1	1	10
6.	Ансамбль скрипалів	1	2	30
7.	Ансамбль народних інструментів	1	2	35
8.	Вокально-хоровий колектив	1	2	35
9.	Ансамбль духових інструментів	1	2	25
10.	Гурток «Музичне мистецтво»	1	4	50
11.	Гурток «Сольфеджіо»	1	20	300
12.	Гурток «Музична література»	1	2	20
13.	Гурток «Акторська майстерність»	1	18	270
14.	Гурток «Образотворче мистецтво»	1	1	20
15.	Гурток хореографії	1	18	270
16.	Гурток журналістики	1	2	20
17.	Фольклорний ансамбль	1	2	30
18.	Ансамбль «Джаз-ліцей»	1	2	20
19.	Інструментальний ансамбль	1	3	45
20.	Ансамбль «Іграшка»	1	2	17
21.	Ансамбль гітаристів	1	2	15
22.	Гурток фортепіано	1	інд.заняття	130
23.	Гурток народних інструментів	1	інд.заняття	150

Всього:	23	90	1552
---------	----	----	------

Розділ 4

Показники реалізації освітньої програми

Метою Запорізького класичного ліцею є формування високоморальної, гармонійно розвиненої, творчої особистості, яка готова до самостійної та незалежної діяльності у нових економічних умовах. Це здійснюється через створення оптимального шкільного середовища для розумового, морального, естетичного та фізичного розвитку особистості, розвитку її творчого потенціалу, формування гуманістичних цінностей.

Ця мета обумовлена об'єктивними вимогами сучасного суспільства, якому притаманні стрімкий розвиток науки, впровадження нових технологій, зміна економічних відносин, а разом з ним і законів взаємодії між членами суспільства.

Система відстеження результатів психолого-педагогічної діяльності, яка використовується у ліцеї, передбачає вчасно коректувати зміни, які відбуваються з учнями в процесі навчання, що не тільки запобігає природні для процесу одержання знань труднощі, але й сприяють укріпленню віри учнів у власні сили, усвідомленню необхідності і реального розв'язання будь-яких проблем, розвитку у учнів психологічної готовності до варіативного розв'язання і навчальних і професійних, і життєвих задач.

Змістом роботи спеціалістів ліцею (педагогів та психологів) з дітьми є

психолого-педагогічне супроводження, спрямоване на створення, соціального і психологічного розвитку учня (всупереч психологічному забезпеченню).

Процес супроводження включає в себе 3 взаємопов'язаних компонента:

- 1) систематичне відстеження психолого-педагогічного статусу дитини: динаміку його психічного розвитку;
- 2) створення соціально-психологічних умов для розвитку особистості учнів та їх успішного навчання;
- 3) створення спеціальних соціально-психологічних умов для допомоги учням, які мають проблеми в психологічному розвитку, навчанні

Основоположним елементом вказаної роботи є аналіз типових та індивідуальних проблем учнів ліцею з позиції закономірностей вікових статтєвих рухів розвитку дитини і пов'язаних з ними певних періодів шкільного навчання. Це період вступу та адаптації у початковій ланці ліцею, процес переходу та адаптації в середній ланці, підліткова криза, закінчення школи та зміна соціальної ситуації життєдіяльності та розвитку.

Зміст діяльності психологів ліцею визначається змістом психолого-педагогічного статусу учнів певного віку, а саме:

- 1) набором характеристик, що розкривають особливості психологічного розвитку, поведінки і стану учнів, значущих з точки зору його успішного навчання і подальшого психологічного розвитку. Цей набір універсальний для будь-якого віку;
- 2) психолого-педагогічними вимогами до рівня розвитку, особливостям поведінки і психологічному стану учнів певного віку.

Таким чином, відстежується психолого-педагогічний статут учня ліцею за паралелями в рамках певного віку, що дає можливість визначати, у якій мірі цей статут відповідає вимогам шкільного середовища ліцею, специфічного завдяки

своїї інтелектуальної, творчої, естетичної, гуманістичної спрямованості.

Результати відстеження є основою розробки стратегії супроводження окремих учнів та цілих учнівських паралелей. Ця стратегія включає:

- 1) загально-розвиваючу роботу з усіма учнями певної паралелі;
- 2) корекційно-розвиваючу або консультативну роботу з тими учнями, у яких визначили психологічні проблеми навчання та розвитку;
- 3) консультування педагогів та батьків за питаннями навчання та розвитку конкретних учнів та учнівських груп;
- 4) соціально-диспетчерська діяльність (здійснення допомоги у пошуку необхідних спеціалістів).

Ця стратегія розробляється на засіданнях психолого-педагогічного консилиума, який проводиться 4 рази на рік в межах певних періодів шкільного навчання.

Психолого-педагогічний консилиум, як оптимальна форма організації роботи з метою узагальнення результатів супроводжуючої діяльності, дозволяє синтезувати інформацію усіх спеціалістів ліцею – психологів, педагогів всіх кафедр, медичного робітника, що дає можливість бачити кожного учня як цілісну особистість, врахувати фактори, які впливають на успішність і результативність його навчання та розвитку.

Головні показники реалізації освітньої програми Запорізького класичного ліцею є сформованість головних компетентностей моделі випускника освітнього закладу, насамперед:

- ✓ упевненність в собі, відчуття повноцінності, старанність, працелюбність, самостійність, дисциплінованість, мотивація досягнення успіху,
- ✓ уміє слухати і чути, критично мислити і мати почуття самоконтролю.
- ✓ уміє опанувати навички навчальної діяльності, прості навички самоконтролю

навчальних дій, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя;

- ✓ на рівні вимог державних освітніх стандартів засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану;
- ✓ опановує систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного);
- ✓ оволодіє основами комп'ютерної грамотності;
- ✓ знає свої громадянські права і вміти їх реалізувати;
- ✓ оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей;
- ✓ дотримується правил культури поведінки і спілкування;
- ✓ веде здоровий спосіб життя;
- ✓ готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.
- ✓ засвоює на рівні вимог державних освітніх стандартів загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану;
- ✓ засвоює зміст вибраного профілю навчання на рівні, що забезпечуватиме вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання;
- ✓ опановує дві іноземні мови на рівні поглибленого вивчення та базовому рівні;
- ✓ опановує основи комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування);
- ✓ володіє культурою інтелектуальної діяльності;
- ✓ знає і поважає культуру України та інших народів;
- ✓ поважає свою і чужу гідність;
- ✓ поважає права, свободи інших людей;
- ✓ дотримується правил культури поведінки і спілкування;
- ✓ поважає свою працю та працю інших людей;
- ✓ має почуття соціальної відповідальності;

- ✓ веде здоровий спосіб життя;
- ✓ володіє способами отримання інформації;
- ✓ прагне духовного і соціального добробуту.

Розділ 5

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Предмет	Назва програми	Клас	Видавництво, рік видання
1	2	3	4
Початкова школа (1-4 класи)			
Початкова школа	Типова освітня програма за редакцією О.Я. Савченко (НУШ)	1-4	Посилання: https://nus.org.ua/news/opublikuvaly-typovi-osvitni-programy-dlya-1-2-klasi-v-nush-dokumenty/

Програми факультативів та курсів за вибором (друга половина дня)			
Хореографія	Навчальна програма курсу за вибором Касатської Н.В.	1-4	Лист ІМЗО від 16.07.2019 № 22.1/12-Г-700
Абетка театрального мистецтва	Л. Петренко	1-4	Лист ІМЗО від 02.07.2019 № 22.1/12-Г-528

Риторика	Навчальна програма «Риторика», укладачі В.О. Науменко, М.Д. Захарійчук	1-4	Лист ІМЗО від 02.07.2019 № 22.1/12-Г-528
Логіка	Навчальна програма «Логіка», укладач О. Я. Митник	2-4	Лист ІМЗО від 02.07.2019 № 22.1/12-Г-528
Розвиток продуктивного мислення	О. Гісь	1-4	Лист ІМЗО від 02.07.2019 № 22.1/12-Г-528
Енциклопедична година	Навчальна програма курсу за вибором для учнів 2-4 класів. Чумак І.Ф.	2-4	Комісією з педагогіки та методики початкового навчання НМР з питань освіти Мон України протокол №5 від 22 червня 2016р. лист ІМЗО №2.1/12-Г-418 від 29.06.2016р.
Міфи стародавньої Греції	Навчальна програма курсу за вибором для учнів 3-4 класів .Фролова Н.Т., Волинець Т.Л.	3-4	комісією з історії НМР з питань освіти Мон України протокол №1 від 01 червня 2016р. лист ІМЗО №2.1/12-Г-486 від 07.07.2016р.
Читаємо. Розуміємо. Творимо.	Навчальна програма курсу за вибором для учнів 1-4 класів . Шевчук Л.М.	1-4	Лист ІМЗО від 02.07.2019 № 22.1/12-Г-528
5-9 класи			
Українська мова	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням російською мовою «Українська мова. 5-9 класи» (укладачі: Бондаренко Н. В., Караман С. О., Ярмолюк А. В., Кононенко В. Л., Савченко О. В., Кошкіна Ж. О.)	5-9	<u>Сайт</u> МОН ВД «Освіта» Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
Українська література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (авторський колектив, керівник Мовчан Р.В.)	5-9	<u>Сайт</u> МОН ВД «Освіта» Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
Література	Навчальна програма «Література» (зарубіжна) для 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів	5-9	<u>Сайт</u> МОН ВД «Освіта»

	з навчанням російською мовою» (зі змінами) (укладачі: О.Ісаєва, Ж.Клименко, О.Корнінко, А.Мельник, В.Храброва, В.Мухін, І.Данилова		Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
Перша іноземна мова (англійська, французька мови)	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов «Іноземні мови. 5-7 класи»	5-9	Сайт МОН ВД «Освіта» Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
Друга іноземна мова (англійська, французька мови)	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов. Друга іноземна мова 5-11 класи	5-9	Сайт МОН ВД «Освіта» Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
Історія України. Всесвітня історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи»	5-9	Сайт МОН ВД «Освіта» Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
Основи правознавства	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	9	Сайт МОН
Математика.	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5–9 класи» (автори Бурда М. І. , Мальований Ю. І. , Нелін Є. П. , Номіровський Д. А. , Паньков А. В. , Тарасенкова Н. А. , Чемерис М. В. , Якір М. С.)	5-9	Сайт МОН ВД «Освіта» Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
Математика	Навчальна програма для поглибленого вивчення математики в 8-9 класах загальноосвітніх навчальних закладів (М.І.Бурда, М.Ф.Городній, Д.А.Номіровський, А.В.Паньков, Н.А.Тарасенкова, М.В.Чемерис, В.О.Швець, М.С.Якір.)	8-9	Сайт МОН
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5–9 класи» (автори Жалдак М.І., Морзе Н.В., Ломаковська Г.В., Проценко Г.О., Ривкінд Й.Я., Шакоцько В.В.)	5-9	Сайт МОН ВД «Освіта» Наказ МОН України від 07.06.2017 №804
Фізика	Програма з фізики для 7-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту	7-9	Сайт МОН ВД «Освіта»

			Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (автори Величко Л.П., Ярошенко О.Г.)	7-9	Сайт МОН ВД «Освіта» Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи», (зі змінами 2017 р.)	6-9	Сайт МОН ВД «Освіта» Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	
Природознавство	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Природознавство. 5 клас»	5	Сайт МОН ВД «Освіта» Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	
Географія	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія.	6-9	Сайт МОН ВД «Освіта» Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (автори Круцевич Т.Ю. та інші)	5-9	Сайт МОН	
Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Основи здоров'я. 5-9 класи» (автори Бойченко Т.Є. та інші)	5-9	Сайт МОН ВД «Освіта» Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	
Образотворче мистецтво	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Образотворче мистецтво» 5-7 класи	5-7	Сайт МОН ВД «Освіта» Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	
Трудове навчання	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи»	5-7	Сайт МОН ВД «Освіта» Наказ МОН України від 07.06.2017 №804	
Програми факультативів та курсів за вибором				
Художня культура	Програми з профільних предметів для спеціалізованих загальноосвітніх шкіл художнього профілю. Художня культура	5-6	Ранок 2009	Сайт МОН
Розв'язуємо текстові задачі	Збірник програм з математики для допрофільного навчання та профільної підготовки. Математика.	5	Ранок 2011	Сайт МОН

Цікава математика	Збірник програм з математики для допрофільного навчання та профільної підготовки. Математика.	6	Ранок 2011	Сайт МОН
За лаштунками шкільної математики	Збірник програм з математики для допрофільного навчання та профільної підготовки. Математика.	7	Ранок 2011	Сайт МОН
Модуль числа	Збірник програм з математики для допрофільного навчання та профільної підготовки. Математика.	8	Ранок 2011	Сайт МОН
Чудовий параметр	Збірник програм з математики для допрофільного навчання та профільної підготовки. Математика.	9	Ранок 2011	Сайт МОН
Пізнаємо Україну (англійська мова)	Програма факультативного курсу «Пізнаємо Україну»	9	сайт МОН	Сайт МОН
Видатні постаті України середини XVI-XVIII століть (історія України)	Програма курсу за вибором. Видатні постаті України середини XVI-XVIII століть.	8	сайт МОН	Сайт МОН
Видатні постаті України середини XVIII-початок XX століть (історія України)	Програма курсу за вибором. Видатні постаті України середини XVI-XVIII століть.	9	сайт МОН	Сайт МОН
Російська мова	Програма з російської мови для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою (початок навчання з 5 класу)	5-9 кл	Сайт МОН	Київ «Освіта» 2013, зі змінами наказ МОН від 07.06.2017 № 804
10-11 класи				
Українська мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням російською мовою. Українська мова 10-11 класи	10-11		Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826

	Академічний рівень		
Українська література	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-12 класи»	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Інтегрований курс "Література"	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів з російською мовою навчанням (рівень стан-дарту).	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10-11 класи. (академічний рівень)	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10-11 класи. (профільний рівень)	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Французька мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10-11 класи. (академічний рівень)	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Французька мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10-11 класи. (профільний рівень)	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Історія України	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Історія України. Рівень стандарту	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Всесвітня історія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Всесвітня історія. 10-11 класи (рівень стандарту / академічний рівень) .	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Людина і світ	Програма курсу. "Людина і світ" (рівень стандарту/ академічний рівень)	11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826

Економіка	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Географія. Економіка. 10-11 класи» (рівень стандарту , академічний рівень, профільний рівень)	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Правознавство	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. "Правознавство. 10-11(рівень стандарту/ академічний рівень)	10	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Художня культура	Програма «Художня культура (академічний рівень)» (автори Масол Л.М., Миропольська Н.Є.)	10-11	Сайт МОН
Математика	Програма з математики для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Математика Профільний рівень	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Математика	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Математика. Рівень стандарту	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Інформатика	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи. Інформатика. Академічний рівень, профільний рівень, рівень стандарту	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Фізика	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. М.В. Бондаренко , О.М. Євлахова. - Харьков Фізика. 10-11 класи. Рівень стандарту	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Астрономія	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Фізика. Астрономія	11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Хімія. Рівень стандарту	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826

Біологія	Навчальна програма: Біологія. 10-11 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту.	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Екологія	Екологія. Програми для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту , академічний, профільний)	11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Географія	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів. Географія. Економіка (рівень стандарту , академічний, профільний).	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 14.07.2016 № 826
Фізична культура	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура (рівень стандарту)» (автори Круцевич Т.Ю. та інші)	10-11	Сайт МОН
Захист Вітчизни	Програма з предмета «Захист Вітчизни» (автор Мелецький В.М. та інші)	10-11	Сайт МОН Наказ МОН України від 30.07.2015 № 826
Програми факультативів та курсів за вибором			
Застосування похідної до розв'язування задач	Збірник програм з математики для допрофільного навчання та профільної підготовки. (упорядники Прокопенко Н.С., Єрміна О.В., Вашуленко О.П.)	11	Видавництво Ранок 2011
Історія України	Визначні постаті України XIX-XX ст). Програма курсу за вибором (10-11 класи) І.Грич.	10-11	Сайт МОН
Друга іноземна мова (англійська, французька мови)	Програми для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов. Друга іноземна мова 5-11 класи	10-11	Сайт МОН
«Основи мови програмування PHP і СКБД MySQL»	Збірник програм з інформатики для варіативної складової навчальних планів Програма курсу за вибором «Основи мови програмування PHP і СКБД MySQL» Електронний.		Сайт МОН

Основи візуального програмування	Програма курсу за вибором «Основи візуального програмування»	Вид-во: BHV, 2010 р.	Сайт МОН
Основи апаратного та програмного забезпечення роботи комп'ютера	Програма курсу за вибором «Основи апаратного та програмного забезпечення роботи комп'ютера»		Сайт МОН
Стилістика сучасної української мови	Програма факультативного курсу. Стилістика сучасної української мови	10-11	МОН України
Видатні постаті України. Історія української культури: від середньовіччя до початку нової доби	Програма курсу за вибором. Видатні постаті України	10-11	Сайт МОН
Правознавство	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Правознавство 10-11 клас (профільний рівень).	Ремех Т.О., Ратушняк С.С.	Сайт МОН

**Програмне забезпечення
позашкільного підрозділу Запорізького класичного ліцею Запорізької міської
ради Запорізької області**

№	Назва програми	Напрямок	Рівні навчання	Вік вихованців	Вид програми	Термін реалізації	Де, коли і ким затверджено
1	Навчальна програма курсу за вибором «Духові та ударні інструменти»	художньо-естетичний	Початковий основний	6-9 7-12	типова	8 років	Схвалено комісією дисциплін художньо-естетичного циклу Науково-методичної ради з питань освіти МОН України (протокол №6 від

	(для позашкільного підрозділу)						31.08.2018р.)
2	Навчальна програма курсу за вибором «Фортепіано» (для позашкільного підрозділу)	художньо-естетичний	початковий основний	6-9 7-12	типова	8 років	Схвалено комісією дисциплін художньо-естетичного циклу Науково-методичної ради з питань освіти МОН України (протокол №6 від 31.08.2018р.)
3	Навчальна програма курсу за вибором «Естрадно-вокальний» (для позашкільного підрозділу)	художньо-естетичний	початковий основний вищий	1-4 роки 1-3 роки 1-2 роки	типова	9 років	Схвалено комісією дисциплін художньо-естетичного циклу Науково-методичної ради з питань освіти МОН України (протокол №6 від 31.08.2018р.)
4	Навчальна програма курсу за вибором «Хор» (для позашкільного підрозділу)	художньо-естетичний	початковий основний	8-9 роки 10-14 роки	типова	5 років	Схвалено комісією дисциплін художньо-естетичного циклу Науково-методичної ради з питань освіти МОН України (протокол №6 від 31.08.2018р.)
5	Навчальна програма курсу теорії музики «Сольфеджіо» (для позашкільного підрозділу)	художньо-естетичний	початковий основний	6-9 7-12	типова	8 років	Схвалено комісією дисциплін художньо-естетичного циклу Науково-методичної ради з питань освіти МОН України(протокол №6 від 31.08.2018р.)
6	Навчальна програма курсу «Музична література(для позашкільного підрозділу)	художньо-естетичний	основний	7-12	типова	4 роки	Схвалено комісією дисциплін художньо-естетичного циклу Науково-методичної ради з питань освіти МОН України

							(протокол №6 від 31.08.2018р.)
7	Навчальна програма курсу за вибором «Домра» (для позашкільного підрозділу)	художньо-естетичний	початковий основний	6-9 7-12	типова	8 років	Схвалено комісією дисциплін художньо-естетичного циклу Науково-методичної ради з питань освіти МОН України (протокол №6 від 31.08.2018р.)
8	Навчальна програма курсу за вибором «Струнно-смичкових інструментів» (для позашкільного підрозділу)	художньо-естетичний	початковий основний	6-9 7-12	типова	8 років	Схвалено комісією дисциплін художньо-естетичного циклу Науково-методичної ради з питань освіти МОН України (протокол №6 від 31.08.2018р.)
9	Навчальна програма курсу за вибором «Гітара» (для позашкільного підрозділу)	художньо-естетичний	початковий основний	6-9 7-12	типова	8 років	Схвалено комісією дисциплін художньо-естетичного циклу Науково-методичної ради з питань освіти МОН України (протокол №6 від 31.08.2018р.)
10	Навчальна програма курсу за вибором «Бандура» (для позашкільного підрозділу)	художньо-естетичний	початковий основний	6-9 7-12	типова	8 років	Схвалено комісією дисциплін художньо-естетичного циклу Науково-методичної ради з питань освіти МОН України (протокол №6 від 31.08.2018р.)
11	Навчальна програма курсу за вибором «Баян, акордеон» (для позашкільного підрозділу)	художньо-естетичний	початковий основний	6-9 7-12	типова	8 років	Схвалено комісією дисциплін художньо-естетичного циклу Науково-методичної ради з питань освіти МОН України

							(протокол №6 від 31.08.2018р)
--	--	--	--	--	--	--	-----------------------------------